

O MICĂ AMINTIRE DESPRE MARELE DASCĂL ALEXE RĂU

Natalia CHERADI

ORCID 0000-0002-8261-6815

**Biblioteca Științifică a Academiei
de Studii Economice din Moldova**



Rezumat: Articolul conține amintiri profesionale despre regretatul Alexe Rău, autorul referindu-se la anii '90. Alexe Rău a fost forța schimbării în biblioteconomia moldovenească și a reușit să modeleze mentalitățile bibliotecarilor pentru a adopta schimbarea și a deveni agenți ai schimbării.

Cuvinte-cheie: Alexe Rău, biblioteconomia moldovenească, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova.

Abstract: This article contains professional memories of the late Alexe Rău. The author refers to the years 1990s, when Alexe Rău was the force of change in Moldovan librarianship and managed to shape the mindsets of librarians to adopt change and become change advocates.

Keywords: Alexe Rău, Moldovan librarianship, National Library of the Republic of Moldova, Scientific Library of the Academy of Economic Studies of Moldova.

Alexe Rău ocupă un loc distinct în cultura noastră. În anul 1992, am avut onoarea de a-l întâlni la Biblioteca Națională, unde, în calitate de director, m-a angajat în serviciul Sociologie și marketing. Acea perioadă în bibliotecă a fost considerată de aur, și ea a început odată cu venirea lui Alexe Rău în fruntea instituției. Experiența de lucru la Biblioteca Națională a fost ca o a doua facultate, datorită echipei de o valoare incontestabilă, formată de Alexe Rău.

Pentru mine, Alexe Rău era o figură emblematică, o planetă aparte și necunoscută, o persoană care vorbea în limba viitorului. Diferența dintre el și noi, cei din serviciul de Sociologie și marketing, părea imensă. Fiecare sarcină pe care mi-o dădea, îmi genera emoții copleșitoare, dar el m-a ajutat enorm, generând idei, în timp ce noi trebuia doar să punem în practică un plan de acțiune. Astfel am realizat primele sondaje dedicate lecturii, „Top-ul cărților” și alte inițiative care au marcat istoria Bibliotecii Naționale.

Alexe Rău a fost forța schimbării în biblioteconomia basarabeană și a reușit să modeleze mentalitățile noastre pentru a adopta schimbarea și a deveni agenți ai schimbării. Am învățat multe de la el. Îmi amintesc cât de mult așteptam rapoartele sale de la Simpozionul „Anul bibliologic”, ce reprezentau schițe filozofice, abordări profunde, codificări și metafore. Un raport care m-a impresionat profund a fost cel din 2000, intitulat „Anul bibliologic 1999 sau în așteptarea lui Godot: Bibliotecarii moldoveni la sfârșitul secolului XX” [1].

Cu mândrie împărtășesc cu colegii, studenții și cursanții de la Universitatea de Stat o experiență în care domnul director Alexe Rău a solicitat să dezvolt un concept de studiu sociologic. De regulă, el era cel care genera astfel de concepte, iar această sarcină a constituit pentru mine o adevărată provocare. Am dedicat o lună întreagă elaborării acestui document, iar, când i l-am prezentat pentru aviz, l-a marcat în întregime cu corecturi în culoarea roșie (fiindcă

ii plăcea să corecteze astfel). Am simțit o stare de descurajare, dar, în momentul în care m-a privit în ochi, mi-a spus: „Vei fi o persoană fericită, dacă vei găsi pe cineva să-ți coloreze lucrarea. Este nevoie de timp și respect față de cel al cărui efort îl verifici. Niciodată să nu fii supărată pe acești oameni, dimpotrivă, mulțumește-le că au vrut să îmbunătățească ceea ce faci”. A fost o lecție memorabilă. Astăzi, îndemn colegii mei să primească cu recunoștință critica și corectările, în loc să se supere, pentru că acestea reflectă dorința celorlalți de a îmbunătăți calitatea muncii lor.

Întâlnirea cu Alexe Rău, intelectualul și omul de cultură, a schimbat viziunea mea și m-a format ca specialist cu o gândire critică și, în același timp, pozitivă asupra domeniului profesional.

Am citit cu regularitate articolele lui Alexe Rău din „Magazin bibliologic” și „Gazeta bibliotecarului”, urmărind atent parcursul său profesional și literar. Ideile sale din lucrările precum „Modelul cibernetic al managementului de bibliotecă” (2010), „Vremea străngerii fragmentelor: despre Biblioteca 2.0” (2012), „Despre vocația bibliotecii publice: abordare ontologică” (2013), „Bibliotecarul public moldovean recent: schiță de portret socioprofesional, cultural și ființial” (2013), și „Filosofia ca infrastructură a gândirii biblioteconomice” (2014) m-au captivat o perioadă îndelungată. Un interes deosebit mi-au stârnit și interviurile, în special cel cu marele savant Serghei Kapița (2008), pe care l-am recitit de mai multe ori.

Este dificil să cunoști un autor și să nu îl recunoști în ceea ce scrie. Noi, generația de bibliotecari din era modelului cibernetic al biblioteconomiei basarabene, am vibrat cu filosofia și ideile remarcabile ale lui Alexe Rău!

În încheiere, doresc să subliniez măiestria cuvântului și a metaforei lui Alexe Rău cu referință la Biblioteca Științifică a Aca-

demiei de Studii Economice din Moldova. Doar Alexe Rău a reușit să formuleze un mesaj atât de frumos cu ocazia celei de-a zecea aniversări a bibliotecii noastre, comparând instituția noastră cu un computer. Aceste câteva pagini scrise ne încurajează până în prezent: „La zece tăieturi pe ușorul ușii centrale a ASEM, nici n-ai apucat să prinzi gustul navigatului, se aprind ferestrele Bibliotecii ASEM și din fiecare geam ni se arată câte o față cunoscută. Ce face, însă, cursorul, că, iată, chipurile acestea devin ca niște medalioane pe un ol mărit? A fost butonul New. A aduna atâtea imagini-chipuri într-o imagine sublimată, ține de miracolul spiritului de echipă. Olul New este simbolul minunatului colectiv al acestei biblioteci. Olul Bibliotecii ASEM ne propune, în toți acești ani, țoiuri de surprize bibliologice de pionierat. Dar e un cult sănătos, expresie nu doar a spiritului de echipă, ci și a unui patriotism special față de instituție, încât chiar și la cel mai mic lucru făcut se apasă neapărat pe SAVE, ca să se țină minte și să se prezinte tuturor celor care se uită și se vor uita în viitor pe ferestrele site-ului bibliotecii. Apăs pe SAVE ca să nu Vă uit nicicând. Accesez pentru voi imaginea ușii viitorului. Pe cutia de dialog nu scrie nici No, nici Cancel, ci numai Yes. Timpul ce vine Vă aparține din plin. E nevoie doar de un pretext, de un semn, o creștătură pe ușorul ușii centrale a ASEM-ului. Nu vom deletea nimic. Vă mulțumesc că ați fost, sunteți și veți fi. Double click!” [2].

Olul New rămâne și în continuare simbolul Bibliotecii Științifice a ASEM, datorită acelei felicitări scrise cu 22 de ani în urmă. Echipa Bibliotecii ASEM menține vie amintirea personalității lui Alexe Rău și exprimă recunoștința față de acest Om. El rămâne în continuare o figură inspiratoare pentru noi, fiind dascălul nostru, iar noi avem oportunitatea de a învăța din patrimoniul documentar pe care el l-a lăsat pentru viitoarele generații de bibliotecari.

Referințe bibliografice:

1. RĂU, A. Anul Bibliologic 1999 sau în așteptarea lui Godot: Bibliotecarii moldoveni la sfârșit de secol XX. In: Magazin bibliologic. 2000, nr. 1, pp. 3-7. ISSN 1857-1476.
2. RĂU, Alexe. Olul lui Carmen Sylva. In: Magazin bibliologic. 2001, nr. 3, pp. 3-4. ISSN 1857-1476.